

zaaknummer 2015-W1539

31 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller,

tegen:

wijlen broeder [naam],
geboorte- en sterfdatum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,

en

wijlen broeder [naam] ([burgerlijke naam]),
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,

tijdens hun leven waren aangeklaagden 1 en 2 lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 juni 2015.

Op 8 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Nu de toenmalige Nederlandse congregatie van de Broeders Franciscanen [plaats] in [jaartal] is opgeheven, is er geen inhoudelijke reactie op het klaagschrift en is oproeping van een kerkelijk gezagdrager voor de zitting van de Klachtencommissie achterwege gebleven.

2. De klacht

- 2.1. Klager was in de periode [jaartal] tot einde schooljaar [jaartal leerling op het [internaat]. Aangeklaagde 1 was zijn leraar in de zesde klas. Aangeklaagde 2 was een van de surveillanten op het internaat [internaat].

Aangeklaagde 1

Klager is de vijfde en zesde klas lager onderwijs gaan volgen op het [internaat]. Klager geeft aan dat hij als het lievelingetje van aangeklaagde 1 werd beschouwd. Aangeklaagde 1 begon heel subtiel over zijn bol te aaien en hem aan te halen en tegen zich aan te trekken. Enkele dagen later ging hij weer wat verder en uiteindelijk werd klager op een middag na school rustig op een schoolbank gelegd en geaaid. Gaandeweg is aangeklaagde 1 verder gegaan en kwam hij over klager heen hangen, waardoor klager het verstijfde geslacht van aangeklaagde voelde en vervolgens werd klager gezoend, geaaid en uiteindelijk is aangeklaagde ook overgegaan tot het tongzoenen van klager. Klager wist niet wat hem overkwam; hij had angst over het gebeuren, maar durfde anderzijds tegen niemand iets te vertellen. Klager geeft aan dat dit 5 tot 10 keer is gebeurd.

Aangeklaagde 2

Klager geeft aan dat aangeklaagde 2 surveillant was op de [plaats] en in de [zaal]. Klager geeft ook aan dat hij angstig was toen hij de eerste keer naar hem toe moest gaan; hij weet nog dat aangeklaagde 2 hem tegen zich aantrok en begon te wrijven met zijn slecht geschoren wangen tegen zijn gezicht. Klager werd verder tegen aangeklaagde aangetrokken en voelde dan zijn erectie. Gaandeweg begon hij dan tegen klager op te rijden, heftig te zuchten en trokken er vreemde rillingen door zijn lijf. Klager wist dan niet wat het allemaal betekende, maar heeft achteraf begrepen dat aangeklaagde 2 dan klaarkwam. Zodra dit ritueel was geëindigd, werd klager over de knie gelegd en kreeg hij een hard pak slaag met de houten kant van de handveger op zijn broek, maar niet op zijn blote billen. Klager weet dat dit zeker zes maal heeft plaatsgevonden.

- 2.2. Klager geeft aan dat hij gedurende zijn werkzame leven nauwelijks tijd heeft gehad om over zijn verleden na te denken, maar nu hij meer tijd heeft, komt er steeds meer naar boven van het misbruik en het geweld op het internaat. Klager is in [jaartal] getrouwd met zijn echtgenote; hij is inmiddels [aantal] jaar gelukkig getrouwd. Klager heeft [aantal] [kinderen] en [aantal] kleinkinderen. Zeker indien de kleinkinderen de leeftijd van ongeveer 11 of 12 jaar hebben, moet hij vaak terugdenken aan zijn jeugd en de harde tijd op het internaat. Klager geeft echter aan dat hij van huis uit een mentaliteit heeft meegekregen van opstaan en doorgaan en dat dit hem in ieder geval veel geholpen heeft om zijn leven zo min mogelijk te laten beïnvloeden door de zwarte periode op het internaat.
- 2.3. Klager wil een oprechte en werkelijke (ook in formele zin) erkenning krijgen van hetgeen hem is aangedaan. Door een gegroundverklaring van zijn klacht kan klager mogelijk wat aan zelfrespect hervinden en zal hij misschien een deel van zijn verleden af kunnen sluiten. Ook wil klager een financiële genoegdoening verkrijgen.

3. De beoordeling

- 3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 3.3. Er zijn meer dan 55 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van de aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagden 1 en 2, zoals door klager in het klaagschrift en ter zitting van de Klachtencommissie is beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie ten aanzien van aangeklaagden 1 en 2 kennisgenomen van andere gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagden 1¹ en 2² waarin eveneens over seksueel misbruik door deze aangeklaagden wordt geklaagd. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagden 1 en 2.
- 3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 3.5. Gelet op het feit dat de aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 3.6. Over het verzoek van klager voor een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van een schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

¹ Ten aanzien van aangeklaagde 1 gaat het om de zaak met zaaknummer 2013-W1062.

² Ten aanzien van aangeklaagde 2 gaat het om de zaken met zaaknummers 2011-T292, 2011-T490, 2011-T555, 2011-T563 (2), 2011-T574, 2011-T585, 2012-T775, 2012-T794 (2) en 2013-T976 (2).

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klachten ten aanzien van aangeklaagden 1 en 2 gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 31 juli 2015 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw drs. N.A.M. van Beelen en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze geen kerkelijk gezagsdrager heeft gesteld, wordt dit advies niet aan een kerkelijk gezagsdrager verzonden. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een kerkelijk gezagsdrager wenden tot de Compensatiecommissie.